

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 28. júla 2022

k návrhu nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o centrálnych depozitároch cenných papierov

(CON/2022/25)

(2022/C 367/03)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 13. apríla 2022 žiadosť Rady o stanovisko k návrhu nariadenia, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 909/2014 o zlepšení vyrovnaní transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012 ⁽¹⁾ (ďalej len „navrhované nariadenie“).

Právomoc ECB vydať stanovisko k navrhovanému nariadeniu je založená na článku 127 ods. 4 a článku 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), keďže navrhované nariadenie sa týka 1. základnej úlohy Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) podporovať plynulé fungovanie platobných systémov podľa článku 127 ods. 2 štvrtej zarážky ZFEÚ a článku 3.1 štatútu ESCB a ECB (ďalej len „štatút ESCB“) a 2. prispievania ESCB k hladkému uskutočňovaniu politík prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú stability finančného systému, podľa článku 127 ods. 5 ZFEÚ a článku 3.3 štatútu ESCB. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

Všeobecné pripomienky

ECB víta navrhované nariadenie, ktoré podporuje priority Únie v oblasti kapitálových trhov a poobchodného prostredia, ako aj jedno z hlavných opatrení akčného plánu na vybudovanie únie kapitálových trhov prijatého Komisiou v roku 2020, ktorým je rozvoj služieb cezhraničného vyrovnaní. Podporuje ich okrem iného zjednodušením procesu udeľovania povolení na činnosť v zahraničí podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 ⁽²⁾ (ďalej len „nariadenie o centrálnych depozitároch cenných papierov“ alebo „nariadenie CSDR“) a posilnením spolupráce medzi príslušnými a relevantnými orgánmi. ECB dôrazne podporuje všeobecný cieľ ďalej uľahčiť integráciu kapitálových trhov znížením prekážok pre cezhraničné poskytovanie služieb vyrovnaní. Navrhované nariadenie je takisto vo všeobecnosti zosúladené s politikami vykonávanými na medzinárodnej úrovni po globálnej finančnej kríze, ku ktorej došlo v rokoch 2008 – 2009, ktorých cieľom je posilniť odolnosť a účinnosť základných systémovo dôležitých infraštruktúr finančného trhu (vrátane systémov vyrovnaní transakcií s cennými papiermi), čo je predpokladom zdravých a stabilných kapitálových trhov, a podporiť finančnú stabilitu ⁽³⁾.

⁽¹⁾ COM(2022) 120 final.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014 z 23. júla 2014 o zlepšení vyrovnaní transakcií s cennými papiermi v Európskej únii, centrálnych depozitároch cenných papierov a o zmene smerníc 98/26/ES a 2014/65/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 236/2012 (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 1).

⁽³⁾ Odkazuje sa na významnú prácu Rady pre finančnú stabilitu s názvom *Reducing the moral hazard posed by systemically important financial institutions - FSB Recommendations and Time Lines* (Zníženie morálneho hazardu, ktorý predstavujú systémovo dôležité finančné inštitúcie – Odporúčania a časový harmonogram FSB), 20. októbra 2010, dostupná na webovom sídle Rady pre finančnú stabilitu na adrese www.fsb.org.

Konkrétne pripomienky

1. Režim disciplíny pri vyrovnaní

- 1.1 ECB víta cieľ zákonodarcu Únie vytvoriť cielenejší rozsah pôsobnosti pre režim disciplíny pri vyrovnaní v rámci nariadenia CSDR tým, že rieši trhové správanie, ktoré vedie k neefektívnosti vyrovnania, avšak bez toho, aby sa automaticky penalizovali všetky jednotlivé zlyhania vyrovnania bez ohľadu na kontext a zúčastnené strany. Rozsah pôsobnosti a fungovanie režimu disciplíny pri vyrovnaní by mali vychádzať zo zásady proporcionality. To si okrem iného vyžaduje rozlišovanie medzi zlyhaniami vyrovnania, ktoré majú nepriaznivé finančné dôsledky pre plniacu stranu finančnej transakcie, a zlyhaniami vyrovnania, ktoré buď nemajú žiadne nepriaznivé finančné dôsledky, alebo ovplyvňujú len finančné záujmy neplniacej strany. Zahŕnutie druhého z uvedených typov zlyhania vyrovnania do rozsahu pôsobnosti režimu disciplíny pri vyrovnaní by bolo v rozpore so základným princípom režimu. Preskúmanie režimu disciplíny pri vyrovnaní by preto malo vychádzať z cieľa sankcionovať len tie zlyhania vyrovnania, ktoré majú nepriaznivé finančné dôsledky na protistranu neplniacej strany.
- 1.2 ECB v rovnakom duchu víta návrh vylúčiť z režimu disciplíny pri vyrovnaní zlyhania vyrovnania spôsobené faktormi, ktoré nemožno pripísať účastníkom transakcie, ako aj zlyhania vyrovnania, ku ktorým dôjde v rámci transakcií, ktorých súčasťou nie sú „dve obchodné strany“. ECB však vyzýva zákonodarcu Únie, aby zvážil objasnenie rozsahu pôsobnosti druhého z týchto dvoch navrhovaných vylúčení, pretože umožňuje rôzne výklady. ECB toto navrhované vylúčenie chápe tak, že zahŕňa prevody cenných papierov „bez platby“ (free-of-payment – FOP) na účty cenných papierov v centrálnych depozitároch cenných papierov (ďalej len „centrálne depozitáre“) v kontexte (de)mobilizácie zábezpeky, či už ide o prevody medzi súkromnými subjektmi, alebo medzi členmi ESCB a ich protistranami. ECB by v navrhovanom nariadení uvítala výslovné objasnenie v tomto zmysle. V tejto súvislosti by sa v delegovaných aktoch Komisie mali poskytnúť ďalšie objasnenia rozsahu pôsobnosti druhého navrhovaného vylúčenia s cieľom vymedziť transakcie, ktoré sa nepovažujú za transakcie, ktorých súčasťou sú dve obchodné strany. Centrálne depozitáre v súčasnosti nemusia byť pripravené rozpoznáť pokyny na vyrovanie, ktoré sa majú podľa navrhovaného nariadenia vylúčiť z rozsahu pôsobnosti režimu disciplíny pri vyrovnaní. Delegované akty Komisie by s cieľom uľahčiť takéto rozpoznávanie mohli ústretovo zahŕňať vymedzenie pojmov, ktoré umožní konkrétne rozpoznáť zamýšľané vylúčenia, čím by centrálnym depozitárom pomohli dosiahnuť automatizáciu procesu. ECB je pripravená podporiť zákonodarcu Únie pri vypracúvaní týchto objasnení a poznamenáva, že návrhy delegovaných aktov vypracované Komisiou sú „návrhy aktov Únie“ v zmysle článku 127 ods. 4 a článku 282 ods. 5 zmluvy, v ktorých sa stanovuje, že ECB musí byť požiadaná o radu pri všetkých návrhoch aktov Únie, ktoré patria do oblasti jej pôsobnosti (*).
- 1.3 Okrem toho by sa v takýchto delegovaných aktoch Komisie, v ktorých sa stanovujú transakcie, ktoré sa nemajú považovať za transakcie, ktorých súčasťou sú dve obchodné strany, mal stanoviť dostatočne dlhý prípravný čas, aby centrálne depozitáre a účastníci finančného trhu prispôbili svoje systémy. Napríklad pokiaľ ide o systém TARGET2-Securities (T2S), ak sa majú určité transakcie vylúčiť z rozsahu pôsobnosti režimu disciplíny pri vyrovnaní na úrovni centrálného depozitára, bol by vhodný dialóg s trhom, ktorý by pomohol identifikovať potenciálne problémy s vykonávaním a možné riešenia. V prípadoch, keď by príslušné delegované akty Komisie zahŕňali podstatné zmeny koncepcie systému T2S, vykonanie takýchto zmien by si vyžadovalo značný čas. ECB preto odporúča, aby obdobie 24 mesiacov, ktoré sa v navrhovanom nariadení zvažuje medzi prijatím revidovaného nariadenia CSDR a nadobudnutím účinnosti zmeneného rozsahu pôsobnosti režimu disciplíny pri vyrovnaní (†), začalo plynúť až od prijatia príslušných delegovaných aktov Komisie.
- 1.4 Existencia povinných odkupov vychádzajúcich z právnych predpisov významne ovplyvňuje uskutočňovanie transakcií s cennými papiermi a fungovanie trhov s cennými papiermi. Vzhľadom na dôsledky, ktoré môže mať zavedenie povinných odkupov Európskou komisiou (a to aj v súvislosti s možnou nedostupnosťou agenta odkupu), by bolo vhodnejšie úplne vypustiť možnosť povinných odkupov. Všetky neskoršie zmeny v tejto súvislosti by sa mali ponechať zákonodarcovi Únie na následné posúdenie.
- 1.5 Ak sa však zákonodarcu Únie rozhodne zachovať navrhované ustanovenia týkajúce sa vykonávacieho aktu Európskej komisie na zavedenie mechanizmu povinných odkupov, ECB by k tomu chcela uviesť tieto skutočnosti. Po prvé, ECB víta revíziu mechanizmu povinných odkupov v navrhovanom nariadení. Uplatňovanie podmienok aktivácie mechanizmu povinných odkupov v súvislosti s určitými finančnými nástrojmi alebo kategóriami transakcií prostredníctvom vykonávacieho aktu by sa malo zväziť vzhľadom na vplyv povinných odkupov na fungovanie trhov s cennými papiermi. Okrem toho by sa v takomto vykonávacom akte mali zohľadniť potenciálne účinky mechanizmu

(*) Pozri odsek 4.1 stanoviska CON/2017/39. Všetky stanoviská ECB sa uverejňujú na webovom sídle EUR-Lex.

(†) Pozri článok 2 navrhovaného nariadenia.

povinných odkupov na finančnú stabilitu Únie a na efektívnosť vyrovnania v Únii ⁽⁶⁾, pričom obe tieto témy by sa mali považovať za témy patriace do oblasti poradenskej právomoci ECB a takýto vykonávací akt by sa preto mal pred prijatím predložiť na konzultáciu ECB. Účastníkom trhu by mal tiež poskytnúť dostatočný čas na implementáciu, aby mohli dosiahnuť prevádzkovú pripravenosť. Pokiaľ ide o požiadavky týkajúce sa podmienok uplatniteľných na uskutočňovanie odkupov, dôležité je, že náklady na uskutočnenie by nemali byť neprimerané hodnote vymieňanej v rámci príslušnej transakcie. V súlade so zásadou proporcionality by sa okrem toho účastníkom trhu, na ktorých by sa v danom prípade vzťahoval odkup, mala poskytnúť určitá miera flexibility. Mal by sa zväziť prístup, podľa ktorého právne predpisy nestanovujú presný spôsob uskutočňovania odkupov a namiesto toho sa od účastníkov trhu vyžaduje, aby sa na takýchto podrobnostiach zmluvne dohodli medzi sebou. Plniacej strane by sa okrem toho mohla poskytnúť možnosť rozhodnúť, či sa má, alebo nemá spustiť proces odkupu. Táto flexibilita by plniacej strane umožnila vyhnúť sa neprimeranej záťaži vyplývajúcej z vykonávania zložitých prevádzkových, technických a právnych zmien potrebných na použitie odkupov.

- 1.6 ECB napokon vyzýva zákonodarcu Únie, aby zväzil vylúčenie transakcií financovania prostredníctvom cenných papierov z rozsahu pôsobnosti povinných odkupov. Transakcia financovania prostredníctvom cenných papierov nevytvára medzi obchodnými stranami priamu otvorenú pozíciu, ktorá by odôvodňovala odkup voči neplniacej strane. Uplatňovanie povinných odkupov v súvislosti s transakciami financovania prostredníctvom cenných papierov by preto nebolo primerané zámeru zákonodarcu znížiť prostredníctvom povinných odkupov počet zlyhaní vyrovnania.

2. Spolupráca medzi príslušnými orgánmi a relevantnými orgánmi: preskúmanie a hodnotenie

- 2.1 ECB víta, že v rámci navrhovaného nariadenia sa posilňuje úloha relevantných orgánov pri udeľovaní povolení centrálnym depozitárom na poskytovanie hlavných služieb a vedľajších služieb bankového typu, ako aj pri vykonávaní pravidelného preskúmania a hodnotenia centrálnych depozitárov, čím sa náležite uznáva oprávnený záujem týchto orgánov na hladkom fungovaní príslušných infraštruktúr. ECB rovnako víta vyvážený prístup navrhovaného nariadenia, pokiaľ ide o frekvenciu vykonávania preskúmania a hodnotenia hlavných služieb centrálnych depozitárov, ako aj dlhší časový rámec, v ktorom môžu relevantné orgány poskytnúť odôvodnené stanovisko k povoleniu centrálnych depozitárov na poskytovanie vedľajších služieb bankového typu. S cieľom zabezpečiť konzistentnosť by bolo vhodné zosúladiť navrhovanú minimálnu frekvenciu, s ktorou príslušné orgány preskúmajú a hodnotia súlad vedľajších služieb bankového typu s nariadením CSDR, s frekvenciou preskúmania a hodnotenia hlavných služieb centrálnych depozitárov.
- 2.2 Pokiaľ ide o preskúmanie a hodnotenie hlavných služieb centrálnych depozitárov, v navrhovanom nariadení sa zamýšľa, že príslušný orgán konzultuje s relevantnými orgánmi. V súvislosti s preskúmaním a hodnotením vedľajších služieb bankového typu sa však neuvažuje o žiadnom zodpovedajúcom postupe. S cieľom vyriešiť tento nesúlad ECB odporúča, aby sa do navrhovaného nariadenia doplnil zodpovedajúci postup konzultácie týkajúci sa preskúmania a hodnotenia vedľajších služieb bankového typu.
- 2.3 Členom ESCB, ktorí konajú ako relevantný orgán, by takýto postup konzultácie uľahčil plnenie úlohy ESCB zabezpečiť efektívne a spoľahlivé zúčtovacie systémy v rámci Únie. Centrálna depozitára, ktorým bolo udelené povolenie na poskytovanie vedľajších služieb bankového typu, sa okrem toho pri vykonávaní svojich každodenných činností do veľkej miery spoliehajú na služby centrálnych bánk ⁽⁷⁾, čo tiež odôvodňuje zapojenie centrálnych bánk. Bezpečnosť a efektívnosť finančných vyrovnaní v peniazoch komerčných bánk sú obzvlášť dôležité pre emisné centrálna banky, keďže neadekvátne riadenie kreditných rizík a rizík likvidity centrálnymi depozitármi poskytujúcimi vedľajšie služby bankového typu by mohlo ovplyvniť plynulé fungovanie peňažných trhov.

⁽⁶⁾ Pozri článok 1 ods. 2 písm. b) navrhovaného nariadenia.

⁽⁷⁾ Centrálna depozitára napríklad ukladajú svoje dlhé pokladničné zostatky na účtoch v centrálnych bankách, organizujú financovanie a znížovanie financovania svojich činností vyrovnania prevodmi prostredníctvom účtov s platobnými systémami prevádzkovanými centrálnymi bankami a využívajú kreditné facility centrálnych bánk ako kľúčový zdroj kvalifikovaných likvidných zdrojov.

2.4 Centrálné banky majú ako orgány dohľadu nad zúčtovacími a platobnými systémami rozsiahle odborné znalosti v oblasti finančného vyrovnaní v peniazoch centrálnych a komerčných bánk (vrátane súvisiacich vedľajších služieb bankového typu), a to najmä z hľadiska riadenia finančných rizík. Centrálné banky pri vykonávaní svojich činností týkajúcich sa dohľadu uplatňujú rámec, ktorý v súlade s globálnymi štandardmi odráža systémové hľadisko. Preto sa odporúča zapojiť ich do pravidelného preskúmania a hodnotenia vedľajších služieb bankového typu ako relevantné orgány podľa nariadenia CSDR.

3. *Spolupráca medzi príslušnými orgánmi a relevantnými orgánmi: zriadenie kolégií*

3.1 ECB víta zavedenie kolégií orgánov dohľadu s cieľom posilniť konvergenciu dohľadu a uľahčiť výmenu informácií medzi zúčastnenými orgánmi⁽⁸⁾. Štruktúra kolégií pre udeľovanie povolení na činnosť v zahraničí by však mohli prospieť ďalšie úpravy s cieľom zabezpečiť pokrytie rôznych druhov cezhraničnej činnosti na jednej strane a to, aby spolupráca v rámci kolégia bola efektívna a nevytvárala záťaž v prípadoch, keď sa vyžaduje účasť vo viacerých kolégiách, na strane druhej. Udeľovanie povolení na činnosť v zahraničí sa netýka všetkých služieb centrálnych depozitárov s cezhraničným rozmerom. ECB preto navrhuje rozšíriť rozsah pôsobnosti mandátu kolégií pre udeľovanie povolení na činnosť v zahraničí tak, aby sa vzťahoval aj na iné druhy cezhraničnej činnosti vrátane vyrovnaní v príslušných zahraničných menách a prevádzky interoperabilných prepojení s výnimkou interoperabilných prepojení centrálnych depozitárov, ktoré zadali poskytovanie niektorých svojich služieb (súvisiacich s týmito interoperabilnými prepojeniami) verejnemu subjektu, ako sa stanovuje v článku 19 ods. 5 nariadenia CSDR⁽⁹⁾. ECB tiež navrhuje premenovať kolégiá pre udeľovanie povolení na činnosť v zahraničí na kolégiá pre cezhraničnú činnosť. Navyše, účasť na kolégiách je kľúčová pre orgány členských štátov, pre ktorých trhy sú činnosti centrálného depozitára dôležité. Účasť by však mohla byť menej relevantná pre orgány členských štátov, v ktorých je činnosť centrálného depozitára obmedzená, a nemala by byť povinná.

3.2 Pokiaľ ide o skupinové kolégiá, ECB podporuje ich zriadenie, a najmä možnosť zlúčiť kolégiá do jedného kolégia, ktorú zavádza navrhované nariadenie. Okrem toho by sa mohla priniesť dodatočná flexibilita tým, že by sa domovskému príslušnému orgánu umožnilo pozvať do kolégií pre udeľovanie povolení na činnosť v zahraničí a/alebo skupinových kolégií ako pozorovateľov príslušné a relevantné orgány z krajín, ktoré nie sú členskými štátmi.

4. *Vedľajšie služby bankového typu*

4.1 Navrhované nariadenie zahŕňa zmeny nariadenia CSDR, ktoré umožňujú vyrovnanie peňažných platieb v systéme vyrovnaní transakcií s cennými papiermi prevádzkovanom centrálnym depozitárom prostredníctvom iného centrálného depozitára, ktorý má povolenie na poskytovanie vedľajších služieb bankového typu. Spolu s navrhovaným zvýšením limitu pre vyrovnanie prostredníctvom určených úverových inštitúcií by tieto zmeny uľahčili vyrovnanie v zahraničných menách a podporili cezhraničné vyrovnanie v rámci Únie. Zároveň by sa obmedzilo možné využitie vyrovnaní typu FOP v prípadoch, keď peňažné prevody a prevody cenných papierov nie sú vzájomne podmienené, a teda zvyšujú riziko súvisiace s vyrovnaním.

4.2 Poskytovanie vedľajších služieb bankového typu centrálnymi depozitármi, ktorým bolo udelené povolenie ich poskytovať (ďalej len „bankové centrálné depozitáre“), iným centrálnym depozitárom (ďalej len „používateľské centrálné depozitáre“) by však malo dôsledky pre finančný rizikový profil bankových centrálnych depozitárov a pre rovnaké podmienky pre centrálné depozitáre a účastníkov systémov vyrovnaní transakcií s cennými papiermi prevádzkovaných centrálnymi depozitármi, ako aj dôsledky v súvislosti s konfliktmi záujmov, pričom všetky tieto dôsledky by zákonodarca Únie musel ďalej riešiť. Navrhované nariadenie by sa preto mohlo zmeniť tak, aby obsahovalo možnosť vypracovať regulačné technické predpisy s cieľom riešiť dôsledky poskytovania vedľajších služieb bankového typu bankovými centrálnymi depozitármi používateľským centrálnym depozitárom opísané v odsekoch 4.3 až 4.8.

4.3 V článku 40 nariadenia CSDR sa osobitne v prípade transakcií denominovaných v mene krajiny, v ktorej sa vyrovnanie uskutočňuje, vyžaduje, aby centrálné depozitáre vyrovnávali peňažnú časť transakcií s cennými papiermi spracúvaných vo svojich systémoch vyrovnaní transakcií s cennými papiermi prostredníctvom účtov vedených v centrálnej banke, pokiaľ je to vhodné a dostupné. Zmeny navrhované v navrhovanom nariadení by nemali viesť k neúmyselnému posunu od vyrovnaní v peniazoch centrálnych bánk k vyrovnaniam v peniazoch komerčných bánk, ani by nemali odrádzať centrálné depozitáre od úsilia dosiahnuť vyrovnanie v peniazoch centrálnych bánk. V tejto

⁽⁸⁾ Pozri článok 1 ods. 9 navrhovaného nariadenia.

⁽⁹⁾ V článku 19 ods. 5 nariadenia CSDR sa stanovuje osobitné zaobchádzanie s takýmito interoperabilnými prepojeniami.

súvislosti treba poznamenať, že v súčasnosti všetky národné centrálné banky členských štátov až na jednu výnimku umožňujú zahraničným centrálnym depozitárom v Únii a ich účastníkom prístup k vyrovnaniu v peniazoch centrálnych bánk. Vyrovnanie v peniazoch centrálnych bánk v prípade mien, ktoré nie sú menami Únie, však môže byť ťažké dosiahnuť.

- 4.4 Hoci cieľom zmien, ktoré sa zamýšľajú v navrhovanom nariadení, je uľahčiť vyrovnanie v zahraničných menách ⁽¹⁰⁾, bankovým centrálnym depozitárom tiež otvárajú možnosť bez obmedzenia ponúkať akúkoľvek vedľajšiu službu bankového typu používateľským centrálnym depozitárom. Rozsah služieb, ktoré majú bankové centrálné depozitáre ponúkať používateľským centrálnym depozitárom, by sa mal obmedziť na služby poskytované na účely vyrovnania v zahraničných menách. Takéto obmedzenie by zabránilo bankovým centrálnym depozitárom venovať sa širokej škále činností a podstupovať nadmerné riziká. Takéto obmedzenie by okrem toho odradilo používateľské centrálné depozitáre od toho, aby využívali služby bankových centrálnych depozitárov vtedy, keď by bolo v prípade mien EÚ k dispozícii aj finančné vyrovnanie v peniazoch centrálnych bánk.
- 4.5 Poskytovanie vedľajších služieb bankového typu centrálnymi depozitármi používateľským centrálnym depozitárom by so sebou nieslo dodatočné expozície. Služby, ktoré by bankový centrálny depozitár mohol poskytovať používateľskému centrálnemu depozitáru, by predovšetkým vytvárali pre centrálné depozitáre finančné riziká (napr. investičné riziká, úverové riziká alebo riziká likvidity) ⁽¹¹⁾. Závažnosť týchto rizík závisí od rozsahu služieb, ktoré by využívali používateľské centrálné depozitáre, a od hodnoty činnosti takýchto centrálnych depozitárov na účtoch v bankových centrálnych depozitároch. Ak by sa vyrovnanie v zahraničných menách koncentrovalo v jednom alebo dvoch bankových centrálnych depozitároch v rámci Únie, môže to navyše viesť k riziku škodlivého vplyvu. Prudenciálne požiadavky stanovené v nariadení CSDR poskytujú spoľahlivý prudenciálny rámec a riešia riziká v súvislosti s vedľajšími službami bankového typu. Môže sa však ukázať, že zavedenie opatrení na kontrolu rizík, keď bankový centrálny depozitár poskytuje služby používateľským centrálnym depozitárom, je zložité v situácii, keď účastníci používateľského centrálného depozitára ani činnosť vytvárajúca tieto riziká a ich vývoj nie sú pod priamou kontrolou tohto bankového centrálného depozitára. Preto môže byť potrebné, aby zákonodarca Únie zvážil zavedenie požiadavky, aby bankové centrálné depozitáre vypracovali rámec, v ktorom by sa rozpracovalo, ako možno obmedziť riziká vyplývajúce z činnosti používateľských centrálnych depozitárov. ECB celkovo podporuje vyvážený prístup, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby potenciálne rozšírenie tejto činnosti bankových centrálnych depozitárov (a teda aj zvýšenie rizikových expozícií, ako aj riziko koncentrácie a potenciálne riziko nákazy vyplývajúce z jej rozšírenia) bolo primerané zamýšľanému cieľu uľahčiť používateľským centrálnym depozitárom vyrovnanie v zahraničných menách a neohrozovalo finančné zdravie bankových centrálnych depozitárov.
- 4.6 Podľa navrhovaného nariadenia by bankové centrálné depozitáre mohli poskytovať služby finančného zúčtovania a vyrovnania nielen svojim účastníkom, ale aj účastníkom používateľských centrálnych depozitárov. To by mohlo viesť k možným konfliktom záujmov, keď by bankový centrálny depozitár prijímal rozhodnutia alebo zavádzal politiky, ktoré zvýhodňujú jeho vlastných účastníkov alebo centrálné depozitáre v rámci tej istej skupiny. Mohlo by to byť obzvlášť závažné v krízovej situácii, napríklad keď dôjde k nepredvídanému nedostatku likvidity alebo nekrytým úverovým stratám. Regulačný rámec by preto mal zahŕňať požiadavku, aby centrálné depozitáre mali zavedené jasné pravidlá a postupy na riešenie potenciálnych konfliktov záujmov a zmiernenie rizika diskriminačného zaobchádzania s ktorýmkoľvek používateľským centrálnym depozitárom a jeho účastníkmi.
- 4.7 Poskytovanie vedľajších služieb bankového typu bankovými centrálnymi depozitármi používateľským centrálnym depozitárom by malo vplyv na rizikový profil týchto bankových centrálnych depozitárov a mohlo by mať za následok aj dodatočné náklady a zložitosť prevádzky. Všetky bankové centrálné depozitáre nemusia byť ochotné alebo schopné zvýšiť svoje expozície voči kreditným rizikám a rizikám likvidity a prideliť zdroje s cieľom umožniť rozšírenie vyrovnania používateľských centrálnych depozitárov v zahraničných menách. ECB sa domnieva, že poskytovanie vedľajších služieb bankového typu používateľským centrálnym depozitárom zostáva na obchodnom rozhodnutí jednotlivých bankových centrálnych depozitárov (na rozdiel od zriadenia prepojení a otvoreného prístupu do iných centrálnych depozitárov, ktoré by sa mali zabezpečiť ako samozrejmosť ⁽¹²⁾).

⁽¹⁰⁾ Pozri odôvodnenie 25 navrhovaného nariadenia.

⁽¹¹⁾ Napríklad vnútrodenné/jednodňové vklady účastníkov používateľských centrálnych depozitárov na účtoch v bankovom centrálnom depozitári sa musia reinvestovať, čo vedie k vzniku rizikových expozícií. Predĺženie vnútrodenného úveru by mohlo viesť ku kreditnému riziku a riziku likvidity v prípade, že jeden alebo viacerí účastníci nebankových centrálnych depozitárov nesplatia sumy v čase splatnosti. Úverové linky poskytované bankovými centrálnymi depozitármi v niekoľkých menách by tiež predstavovali zdroj trhových a kreditných rizík a rizík likvidity. Výplaty kupónov alebo splatenia cenných papierov emitovaných/držaných prostredníctvom používateľského centrálného depozitára takisto vytvárajú pre bankový centrálny depozitár vnútrodenné alebo jednodňové rizikové expozície.

⁽¹²⁾ Pozri kapitolu III, oddiel 2 nariadenia CSDR o prístupe medzi centrálnymi depozitármi.

4.8 Okrem toho by sa v záujme podpory transparentnosti v súvislosti s podmienkami poskytovania vedľajších služieb bankového typu vo všetkých budúcich regulačných technických predpisoch mali stanoviť požiadavky na zverejňovanie, ktoré by mali bankové centrálné depozitáre dodržiavať, pokiaľ ide o minimálny rozsah ponúkaných služieb, ako aj podmienky takýchto služieb a náklady a riziká, ktoré sú s nimi spojené. Tým by sa zabránilo možnosti, že by sa na centrálné depozitáre v rámci tej istej skupiny ako bankový centrálny depozitár vzťahovalo preferenčné zaobchádzanie a tým získaniu konkurenčnej výhody oproti ostatným používateľským centrálnym depozitárom, pokiaľ ide o služby vyrovňania v zahraničných menách.

5. Čisté zúčtovanie

5.1 ECB víta, že navrhovaným nariadením sa zavádza požiadavka, aby bankové centrálné depozitáre primerane monitorovali a riadili všetky riziká vyplývajúce z dohôd o čistom zúčtovaní v súvislosti s peňažnými časťami ich uplatneného modelu vyrovnania⁽¹³⁾. ECB vychádza z toho, že existujú centrálné depozitáre usídlené v Únii, ktoré prevádzkujú systémy vyrovnania transakcií s cennými papiermi, v ktorých sa peňažné prostriedky a/alebo cenné papiere v súvislosti s transakciami s cennými papiermi vyrovnávajú v čistej výške. Na takéto centrálné depozitáre sa v súčasnosti nevzťahujú osobitné požiadavky, ktoré by riešili riziká vyplývajúce z ich dohôd o čistom zúčtovaní.

5.2 Riziká spojené s dohodami o čistom zúčtovaní a požiadavky, ktoré majú tieto riziká riešiť, sa odrážajú vo viacerých zásadách v rámci zásad pre infraštruktúry finančného trhu (Principles for financial market infrastructures – PFMI), ktoré vydali Výbor pre platobné a zúčtovacie systémy (Committee on Payment and Settlement Systems – CPSS) a Medzinárodná organizácia komisií pre cenné papiere (International Organisation of Securities Commissions – IOSCO)⁽¹⁴⁾. Treba poznamenať, že požiadavka zamýšľaná v navrhovanom nariadení, ako sa uvádza v odseku 5.1, sa vzťahuje len na bankové centrálné depozitáre. Mala by sa však vzťahovať na všetky centrálné depozitáre prevádzkujúce systémy vyrovnania transakcií s cennými papiermi, ktoré využívajú dohody o čistom zúčtovaní, bez ohľadu na to, či tieto centrálné depozitáre poskytujú vedľajšie služby bankového typu, alebo nie. Vzhľadom na technickú povahu dodatočnej požiadavky, ktorá sa vzťahuje na takéto systémy podľa navrhovaného nariadenia, by táto požiadavka mohla byť podrobnejšie rozpracovaná v regulačných technických predpisoch, ku ktorým je ECB pripravená prispieť.

6. Zlyhanie

6.1 Je prospešné rozšíriť rozsah vymedzenia pojmu „zlyhanie účastníka“ v nariadení CSDR⁽¹⁵⁾, ktoré sa v súčasnosti obmedzuje na začatie konkurzného konania proti účastníkovi systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi prevádzkovaného centrálnym depozitárom (ďalej len „účastník centrálného depozitára“). Na tento účel by sa vymedzenie pojmu mohlo zosúladiť s vymedzením pojmu stanoveným v zásadách PFMI⁽¹⁶⁾ ⁽¹⁷⁾, v ktorom sa odkazuje na udalosti uvedené v interných pravidlách centrálného depozitára ako na udalosti predstavujúce zlyhanie, a to vrátane udalostí súvisiacich s neuskutočnením prevodu aktív v súlade s podmienkami a pravidlami príslušného systému.

6.2 Mimoriadne dôležité je to, aby v prípade, že účastník centrálného depozitára z akéhokoľvek dôvodu nie je schopný splniť si svoje záväzky v čase splatnosti, príslušný centrálny depozitár mohol okamžite prijať opatrenia na obmedzenie strát a tlakov na likviditu. Zákonodarca Únie by preto mohol zvážiť objasnenie v tom zmysle, že centrálny depozitár má možnosť určiť ďalšie udalosti, ktoré predstavujú zlyhanie účastníka centrálného depozitára, ak pravidlá a postupy riadenia zlyhania uvedené v nariadení CSDR nie sú dostatočné na riešenie významných udalostí, ktoré sa môžu vyskytnúť v systéme.

V prípadoch, kde ECB odporúča zmenu navrhovaného nariadenia, navrhované znenie príslušných zmien je uvedené spolu s odôvodnením v osobitnom technickom pracovnom dokumente. Technický pracovný dokument je dostupný v anglickom jazyku na webovom sídle EUR-Lex.

⁽¹³⁾ Pozri článok 1 ods. 19 písm. a) bod iii) navrhovaného nariadenia.

⁽¹⁴⁾ Pozri zásady CPSS-IOSCO pre infraštruktúry finančného trhu dostupné na webovej stránke BIS na adrese www.bis.org.

⁽¹⁵⁾ Pozri článok 2 ods. 1 bod 26 nariadenia CSDR.

⁽¹⁶⁾ Podľa prílohy H k zásadám PFMI zlyhanie znamená udalosť, ktorá podľa dohody predstavuje zlyhanie. Vo všeobecnosti sa takéto udalosti týkajú neuskutočnenia prevodu finančných prostriedkov alebo cenných papierov v súlade s podmienkami a pravidlami príslušného systému.

⁽¹⁷⁾ V tejto súvislosti treba poznamenať, že v odôvodnení 6 nariadenia CSDR sa zdôrazňuje význam zabezpečenia súladu medzi právnymi predpismi súvisiacimi s nariadením CSDR a medzinárodnými štandardmi.

Vo Frankfurte nad Mohanom 28. júla 2022

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE
